

1. Onunla hukukumuz çok eskilere dayanırdı. Bu
I
nedenle onun her şeyini bilir, zihnimde tutardım.

II
Bazen, hele bayramlara yakın, yazıhaneye
mutlaka uğrardı. İçeri her girişinde ona şöyle

III
usulca bakar, sonra çekmeceyi çeker ve dilsizlere

IV V
özgü biçimde “Ne kadar lazım?” diye işaret ederdim.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı sözcük kullanılmamıştır?**

- A) Tanzimat Dönemi yazarlarının çoğunda bulanık bir anlatımın yeğlendiği görülüyor.
B) Evin sofasına girer girmez ağır bir dumanla karşılaşmıştı.
C) Eleştirmenin, şiiirlerle ilgili nitelikli değerlendirmelerini içeren kitaba seçtiği isim de tam oturunca kitap çok beğenildi.
D) Bazı meslek dalları son yıllarda pek tercih edilmiyor.
E) Hayatının büyük bir bölümünü başarılarla doldurduğundan son yıllarda üst üste yaşadığı başarısızlıkları kaldıramıyordu.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “say-” sözcüğünün kullanımı ile ayraç içinde verilen anlam uyumsuzdur?**

- A) Kendinize külfet saydığınız bu zamanları ileride çok arayacaksınız (önemsemek).
B) Elinizi uzatsanız elde edeceğiniz bir şeyi ona sırt çevirip başkasına kaptırınca çalınmış saymayın (varsaymak, farz etmek).
C) Yüklü para sayıp o uzun zamandır aklındaki antıkaı alınca çok mutlu olmuştu (ödemek, peşin vermek).
D) Annesi senelerce babasını nasıl saydı ise o da eşini öyle saymaya ant içmişti (hürmet etmek, değer vermek).
E) Her kitaptan, her büyükten bal alınca arıya saydılar bizi (addetmek).

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük ayraç içinde verilen anlamla uyumsuzdur?**

- A) Aldığı ikramiye, borçlarını kapamayınca yeni çareler aramaya koyuldu (karşılama, denk gelmek).
B) Sınavda soru ile ilgili aklıma gelen her şeyi yazdım, kâğıtta açık yer kalmadı (boş).
C) Seçtiğin bu renk sana pek gitmemiş, farklı bir tercihte bulunabilirdin (yakışmak, yaraşmak).
D) Ne zaman evine gitsek bize şeker tutmayı ihmal etmezdi (sunmak).
E) Senelerce ticaretle uğraşması sanki üstüne oturmuştu, gözü yalnız parayı görüyordu (erişmek, ulaşmak).

5. (I) Şair, masaya başka disiplinlerin şapkasıyla değil, edebiyatın estetiğiyle ve kendi olarak oturmuş. (II) Şiirlerinin hepsi, insanın varlık anlamını kurcalayan ve didikleyen şiirler olmuş. (III) Şairin seçtiği sözcükler, üst perdeden konuşan bir şiirin ortaya çıkmasını engellemiş. (IV) Ama bu sözcüklerin canlı ve kişilik aynasından sıçrayan sözcükler olduğu belli. (V) Böylece şair, farklı bir şiirin nasıl oluşturulacağını yeniden hatırlatmayı başarmış.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. “Kaldır-” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde “Kardeşinden kitapları çalışma masasının üzerinden kaldırmasını istedi.” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Kırılabilir bütün eşyaları ortadan kaldıralım, akşam çocukların eline geçmesin.
B) Misafirlerle beraber el ele verip sofrayı kaldırdılar.
C) Evin yanlarında bulunan çitleri birer metre daha kaldırmak için kolları sıvadılar.
D) Yaptığımız doğal karışım, iki güne kalmadı, onu yaktan kaldırdı.
E) Televizyonun önünde bulunan sehpa görüntüyü engelleyince kaldırdık.

7. "Yan-" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

- A) Geçen gün piknikte çektiğimiz fotoğrafların pozları yanmış.
- B) Yaşanan bu felakette komşumuzun tarlasındaki bütün ürünleri yandı.
- C) Ufak bir kıvılcımla evin bahçesindeki bütün otlar gözümüzün önünde yandı.
- D) Sobadaki kömürler iyice yanınca oda biraz ısınmaya başladı.
- E) Yanan ormanların yerine yenilerini yetiştirmek için çalışmalar başlatıldı.

8. Aşağıdaki seçeneklerde verilen cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangileri arasında eş seslilik (sesteşlik) özelliği yoktur?

- A) Söylediğimiz son sözler, çevremizdeki herkes arasında bir alay konusu oldu. Düşün için hazırlanan alay, herhangi bir sıkıntı yaşanmadan eve ulaşmıştı.
- B) Üzerinde karâ bir gömlek vardı o gün, çok iyi hatırladığımdan eminim. Yolcular karaya ulaşır ulaşmaz kendilerini bekleyen akrabalarına doğru koşuşturmaya başladı.
- C) Başından ayak burkulması gibi kötü bir olay geçince onu ziyaret etme gereği duymuştuk. Köprüünün ayak kısmında yıpranmalar başlayınca tadilat çalışmalarına ivedilikle başlanmıştı.
- D) Hoşça vakitler geçirdiği çiftlikten ayrılacağı vaktin tez geldiğini düşünüyordu. İleri sürdüğü tezin yanlış olduğunu anlayınca geri adım atmak zorunda kalmıştı.
- E) Tavrını hiç bozmadan seri bir biçimde konuşmaya devam etmişti. Sanatçı o yıllarda seri hâlinde yazdığı eserlerini gazetelerde yayımlıyordu.

9. Aleyhimize giriştikleri bu çalakalem polemikten kârlı çıkacaklarını umuyorlardı.

Altı çizili sözcüğün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Özenle hazırladığımız bu projeye burun kıvrılması, hepimizi olumsuz etkilemişti.
- B) Bazı kuralları göz ardı edip gelişigüzel sınırlar çizmeye kalkışmak, sanatçıları ileri götürmeye yetmez.
- C) Hakkımızda yazılan bazı yüceltici eleştirilere kulak tıkamamız gerekiyor.
- D) İletişim sürecini olumsuz etkileyen unsurların başında yapmacık tavırlar gelmektedir.
- E) İnsanı tanımayan, dalgın ve dikkatsiz aydınlar, sanat ve toplum adına büyük şanssızlıktır.

10. Aşağıda verilen dizelerin hangilerinde birbirine karşıt çağrışımlar içeren sözcükler kullanılmamıştır?

- A) Duyunca sonsuzun sessizliğini
Küçük hesaplarımızın çığılığı susar
- B) Buldum hakikati söylemem kimseye
İçinde yârim var, değmesin nazar
- C) Üzülme sığmazsın geniş yüreğim,
Sevgilinin gönlündeki yerin dar
- D) Sokuluruz biz iki yalnız bu ıssız ovada
Isıtır sözlerin yağarken üstümüze kar
- E) Hapsolmuş içine yazamadığı şiirle
Görünce sevgiliyi ruhum dışarı sarkar

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansımadan türemiş bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Konuşmanın ortasında hiçkırık tutunca konuşmasını daha fazla sürdüremedi, yarıda kesmek zorunda kaldı.
- B) Birkaç gün sonra, yazdıklarının yanlış olduğunu fark edince bütün kâğıtları yırttı ve çöp kutusuna attı.
- C) Kapının menteşeleri rüzgâr estikçe gıcırdayıyor ve rüzgâr sesi ile uyumlu bir ezgi oluşturuyordu.
- D) Bu zırlıtyı daha fazla sürdürmelerine tahammülüm kalmamıştı, bu yüzden bir an önce susmalarını istedim.
- E) Çocuk elindeki balonu sobaya yaklaştırdığının farkına varmıştı ki balon o an patladı.

12. Tiyatro sahnede oynanan ancak gösterimi bittikten

I
sonra insan ruhunu okşamaya devam eden bir
II
sanattır. Yazar bu yüzden karakter çiziminden çok
III
ana olayı ve diyalogları sağlamaştırmaya çalışmalıdır.
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, terim anlamı bir sözcüktür.
- B) II'inci, mecaz anlamı örneklendirmiştir.
- C) III'üncü, genel anlamı bir sözcüktür.
- D) IV'üncü, temel anlamıyla kullanılmıştır.
- E) V'inci, sesteş (eş sesli) bir sözcüktür.

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi nitel anlamlıdır?

- A) Sokak köpeklerine dağıtmak için hazırladığı yemekleri derin bir kaba koyup dışarı çıktı.
- B) Milletimizin daima hür ve bağımsızlık sevdalısı bir ruha sahip olması, yüksek karakterinden gelmektedir.
- C) Ağır ve sert bir maddeden yapılmış olsa da kutu, sağlamlığıyla dikkat çekiyordu.
- D) Bu salon hayli uzun ve geniş, var olan eşyalar burayı doldurmak için yeterli olmayabilir.
- E) Stadyumun eve yakın olması, maç günlerinde gürlütünün fazla olmasına neden oluyor.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde somut anlamlı sözcük, soyut bir kavramı karşılamıştır?

- A) Dizelerinde gerçeği hayale bağlayan sanatçı, bunu ilk kez denemiyordu.
- B) Umut, çevresindeki herkese sürekli hatırlattığı bir duyguydu, onun.
- C) Yufka kalbi dayanamazdı, kötü olayları ondan saklamaya çalışırdık bu yüzden.
- D) Sabahın aydınlığı ile çiftçiler tarlalarına gitmeye başladı.
- E) Her sabah bahçesindeki çiçeklere su veriyor, onların büyüdüğünü görmekten hoşlanıyordu.

3. Somut anlamlı sözcükler, soyut anlama gelecek biçimde ya da soyut anlamlı sözcükler, somut anlama gelecek biçimde kullanılırsa bu sözcükler, mecaz anlam kazanır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamayı örneklendiren bir kullanım söz konusu değildir?

- A) Bu ince davranışının altında yatan sebebi herkes merak etmeye başlamıştı.
- B) Kırdığı arkadaşı ile arasını düzeltmek için her şeyi yapmaya hazırdı.
- C) Bu, düşüncelerinizin zamanla çürümesi anlamına geliyor.
- D) Bir çift mandalla astığımız hayalleri oradan alma vaktinin geldiğini görüyorum.
- E) Kendisine uygulanan bu tavra ne üzülmüş ne güvenmişti.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nicel anlamlı bir sözcük, nitel anlama gelecek biçimde kullanılmıştır?

- A) Yeni başladıkları işin iyi bir gelir getirmesi, işlerine daha da bağlanmalarını sağlamıştı.
- B) Elindeki kırık cetveli gösterip bunu kimin yaptığını sordu.
- C) Bu ince kartonların işe yaramayacağını anlayınca gidip yenilerini aldı.
- D) Dedesi dün akşam küçük bir rahatsızlık geçirince apar topar yanına gittiler.
- E) Bu paketler daha hafif, sen bunları taşı diyerek paketleri elime tutuşturmuştu.

5. Toplumun yazılı olmayan kuralları, bireyin günlük yaşantısına yön vererek etkinliğini gösterir.

Bu cümledeki altı çizili sözcükler arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Öykü, insanoğlunun yazıyı bulmasından sonra ortaya çıkmış bir edebiyat türü olarak değerlendirilebilir.
- B) Dairelerin farklı yerleşimi, apartmanın özgün bir yapıya sahip olmasını sağlamış.
- C) Paragrafı oluşturan cümlelerin anlam yönünü kelimeler belirlemektedir.
- D) Penguenlerin sosyal canlılar arasında yer aldığı hemen herkes bilir.
- E) İnsanlar sadece çiçeklerin renkli bitkiler arasında olduğunu düşünmesi, büyük yanılgıdır.

6. (I) Araçla yaptığımız iki üç dakikalık yolculuğun ardından yerini köşedeki marketten öğrendiğimiz okula varmıştık. (II) Bizi kapıda karşılayan görevlinin eliyle gösterdiği binaya doğru yürümeye başladık. (III) İçeri girdiğimizde çocukların sınıflarda sessizce ve dikkatli bir biçimde öğretmenlerini dinlediğini gördük. (IV) Koridorun hemen sonunda yer alan odaya yöneldik. (V) Okul müdürü bizi güler yüzlü biçimde karşıladı ve bizden oturmamızı istedi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir sözcük benzetme amacı güdülmeden başka bir sözcüğün yerine kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylamaya başvurulmamıştır?

- A) Meşin yuvarlak ağlarla buluştuğunda bütün stad-yuma görülmeye değer bir sevin hâkim oldu.
- B) O dönemde beyaz perdeye Anadolu'nun çeşitli yörelerinde geçen acıklı hikâyeler aktarılmaya başlamıştı.
- C) Hasan elindeki sarı lirayla eve dönerken kendini yeryüzünün tüm zenginliklerine sahip biri sanıyordu.
- D) O yıllarda bir çıkış kapısı olarak görülen yedi tepeli şehrin büyüüne kapılmamak imkânsızdı.
- E) Belediye ekipleri tarafından kaldırımlara döşenen sarı şeritler, görme engelliler için büyük kolaylık sağladı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir güzel adlandırma yapılmıştır?

- A) Ellerinde birer delikli demirle etrafa koşuşturan Fransız askerleri, o gün Antep halkına merak ve korkuyu bir arada yaşatmıştı.
- B) Karantina İdaresinin kurulduğu yıllarda İstanbul, ince hastalıkla mücadele etmiş ve bunda başarılı olmuştu.
- C) Avrupa Fatih, yirmi birinci şampiyonluğuna yürürken önündeki engelleri bir bir aşırıyordu.
- D) Kurtuluş Savaşı yıllarını anlamak için öğretmenimiz Mehmet Âkif'i okumamız gerektiğini belirtmişti.
- E) Önündeki tabağı bitirdikçe çocuğun yüzüne kan geldi.

9. (I) O gün bir gök gürültüsü uyandırdı bizi. (II) Bir savaş sahnesini andıran gürültünün ardından bir süre kendimize gelememiştik. (III) Ağaçların da bizi koruyacak hâli yoktu; başlarını ellerinin arasına almış ve usulca sinmişlerdi. (IV) Yeryüzüne değen ufak damlaların ardından burnumuza toprak kokusu gelmeye başladı. (V) O sırada bize kucak açmış bir kaya kovuşu görmüştük, hemen oraya doğru koşup yağmurun dinmesini bekledik.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde insana ait özellikler cansız bir varlığa aktarılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Herkesin bir hikâyesi vardır, dedi dedem ve oturduğu siyah deri koltukta geriye yaslandı. (II) İki kolunu yanlara açarak gerindi. (III) Çevresinde olgun ama sert biri olarak tanınırdı. (IV) Aniden toparlandı ve bakışlarını bunu bilen ve karşısında iki büklüm oturan adamın üzerine dikti. (V) Adamın oturduğu yerde omuzları küçülmüştü; çocuk kadar kalmıştı, tedirgindi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde doğadan insana aktarma yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. O sabah evden erkence çıkıştım. Her tarafı delik I deşik olmuş sokaklarda yürüyordum sanki. Yolların II kenarlarına sıra sıra dizilmiş ağaçların cılız ve kuru III dalları, bir çaresizin göğe yükselen güçsüz kolları gibi IV V uzanıyordu sağa sola. Sanki bir şeyleri delip geçecekti.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi niteleyicisiyle verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Üzerinde su damlacıkları olan çiçeğe doğru eğildi. Sapsarı çiçeğin üzerinde kıpkırmızı şeritler vardı. I II Desenine rağmen üzerindeki su damlacıkları berrakti. Çiçekte bu, dalında durduğu gibi durmuyordu işte. Biraz çiçeklik bulaşmıştı yüzüne. O, profilden hep III hüzünlü ve güzel görünürdü. Onu böyle izlemeyi IV V severdi.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi niteleme göreviyle kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme, oluşumu bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) Çıkılan yolda sağ salım sona yaklaşmak, insanın güvenini tazeliyor.
- B) Bayram yaklaştığında köydeki çocuklar aileleri ile üst baş satın almaya giderdi.
- C) Babam, doktora görüldükten sonra vücudunda ağrı sızı kalmadığını söyledi.
- D) Bu iş er geç başa gelecekti, diyerek işin içinden sıyrılmaya çalışması hepimizi üzmüştü.
- E) İnsanların az buçuk anladıkları konular hakkında o konunun uzmanıymış gibi konuşmaları, kendilerini zor durumda bırakıyor.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcükler tek başlarına kullanılamaz?

- A) Eğri büğrü yolları geçtikten sonra karşımızda bir halı gibi uzanan denizi görmüştük.
- B) Geçtiğiniz onca acı tatlı günün hatırına bu küslüğe bir son vermeniz gerekiyor.
- C) Bu konuda yalan yanlış değerlendirmeler yapmak geri dönülmez hatalara yol açabilir.
- D) Köylüler, yağmurdan korunmak için çatıların üstüne delik deşik kilimler sermişlerdi.
- E) Görevlilerin makam odasına paldır küldür girmeleri, kabul edilebilir bir şey değildi.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte kullanılmıştır?

- A) Çalışanlar çabaladıkça işler iyiye gideceğine daha kötü oldu ve buna akıl erdiremediler.
- B) Memurlar bir parça Fransızca öğrenebilmek için çok sıkıntı çekiyor, akla kararı seçiyordu.
- C) Türkiye'nin dört bir yanını gezen yabancıların, gördükleri güzellikler karşısında ağız açık kaldı.
- D) Doktor, hastanın içinden geçenleri gözlerinden okuyarak söze karıştığına pişman olmuştu.
- E) Evdeki herkes o gün akşamı sessiz sedasız bekledi, kimse elini işe sürmedi.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, anlamına uygun olarak kullanılmamıştır?

- A) Evin düzenindeki inceliklerde Türk kültürününengin zarafeti göze çarpıyordu.
- B) Dersin sonlarına doğru yorulsa da öğretmenini can kulağıyla dinliyordu.
- C) Makine üzerine çok kafa tutmuştu ancak karışık donanımını bir türlü çözememişti.
- D) Bu köyde kadınlar akşam yemeğinden önce bir araya gelir, geç vakitlere kadar çene çalarlardı.
- E) Bu işe çanak tutmasına izin vermeyeceğimiz konusunda fikir birliğine varmıştık.

5.

- I. Bugünün işini yarına bırakma.
- II. Çanağa ne doğrarsan kaşığında o çıkar.
- III. Yaşı at pazarında sorarlar.
- IV. Bir baş soğan bir kazanı kokutur.
- V. Çürük tahta çivi tutmaz.

Yukarıda verilen atasözlerinin hangisinde kinayeli söyleyiş yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde mecazlı söyleyiş yoktur?

- A) Bakarsan bağ, bakmazsan dağ olur.
- B) Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
- C) Arpa verilmeyen at, kamçı zoruyla yürümez.
- D) Eşeği dama çıkararak, yine kendi indirir.
- E) Domuz derisi post olmaz, eski düşman dost olmaz.

7. Türkçede birini işinden etmek, işinden atmak durumu için "ekmeğinden etmek"; güçlkle ve ivedi olarak bir

yere sığınmak, kaçmak durumunu anlatmak için "başı darda kalmak"; başladığı bir işten geri dönmek

II durumunu anlatmak için "adımını geri atmak";

III koruması altına almak, himaye etmek durumunu anlatmak için "kol kanat germek" ve ertelemek, tehir

IV etmek durumunu anlatmak için "geriye bırakmak"

V deyiminden faydalanılır.

Bu parçadaki numaralanmış deyimlerden hangisinin kendinden önceki açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) Her kimin bağı var, yüreğinde dağı var:
Malı, mülkü veya evladı olanlar kaygı ve tasadan uzak olamazlar.
- B) Sermayen bir yumurtaysa taşa çal:
Yetersiz olanaklarla büyük işler yapmayı tasarlıyorsan başarılı olamazsın, vazgeç daha iyi.
- C) Ala keçiyi gören içi dolu yağ sanır:
Bir şeyin dış görünüşüne bakarak içinin de öyle olduğunu sananlar yanılırlar.
- D) Demir nemden, insan gamdan çürür:
Duygu ve düşüncelerini açığa vurmayan sessiz insan yavaş akan derin su gibi tehlikelidir.
- E) Emanet hayvanın kuskunu yokuşta kopar:
Eğreti olarak kullanılmak üzere verilen şey uydurma olur, hiç umulmadık bir anda bozulur.

9. Aşağıdakilerin hangisinde ikilemenin cümleye kattığı anlam yanlış verilmiştir?

- A) Onu çevresindeki herkes ağır ağır ve tane tane konuşmasıyla tanırdı (özenli, dikkatli).
- B) Açık seçik bilgilere dayanmayan bir anlatımın ne kadar verimsiz olacağını düşündüm bir an (belirgin, bariz).
- C) Bahçede aşağı yukarı gidip geldikçe zihninde bazı şeyler daha da berrak hâle geliyordu (yaklaşık olarak).
- D) Yarım yamalak laf etmektense susmayı seçmek, daha uygun geldi (üstünkörü).
- E) Çocuğa ite kaka ders çalıştırmak artık onu yormaya başlamıştı (güçlülkle).

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen durum "yol açmak" deyimini ile uyuşmamaktadır?

- A) Tören alanında toplanan insanlar, binaya girebilmesi için Vali'ye yol vermişlerdi.
- B) Adamın bu hareketi etrafta türlü türlü yorumlar yapılmasına neden olmuştu.
- C) Misafirler gelmeye devam ettikçe oturabilmeleri için onlara uygun yerler hazırlandı.
- D) Sınıf kurallarına uyma konusunda öğrencilerin birbirlerine örnek davranışlarda bulunması gerekmektedir.
- E) Görevliler yoğun bir çalışma sonucunda, kapanmış yoldan araçların yeniden geçmesini sağladı.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme kullanılmamıştır?

- A) Bütün güzellikleri fotoğraflamak için yurdu baştan başa dolaşmaya karar verdi.
- B) Bir şeyler almayı düşündüğü için para biriktiriyordu.
- C) Şirketin durumu yıldan yıla daha da iyiye gidiyordu.
- D) Çocuklarını etrafına toplayıp şu pılı pırtıyı kaldırmalı artık, dedi.
- E) Sınıfta üç beş kişi ya vardı ya yoktu, öğrencilerin çoğu bugün derse gelmemişti.

12. (I) Her çocuk gibi ben de heyecan veren oyunları seviyordum. (II) Heyecanı daha yazı tura atarken duymaya başladık. (III) Kimi oyun gruplarındaki arkadaşlarımız canımızı sıkardı. (IV) Grubun içinde küçük ve incecik bir çocuk olmak işime gelirdi bazen. (V) En eğlenceli oyunumuz ise yakan toptu, oradan oraya koşturmak bizi nasıl mutlu ederdi bu oyunda.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. "Saç" sözcüğü Türkçede birçok deyimde konu olmuştur. Türk insanı bakımsız durumda olmak durumunu anlatmak için "saçı başı birbirine karışmak";

I
yaşlanmak durumunu anlatmak için

"saçı başı ağarmak"; özensizlik durumunu anlatmak

II
için "saçına başına bakmadan"; özveri ile çalışıp

III
hizmet eden kadınların durumunu anlatmak için "saçını süpürge etmek" ve saçları çok uzun olma

IV
durumunu anlatmak için "saçları topuklarını dövmek"

V
deyimlerinden faydalanmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış deyimlerden hangisinin kendinden önceki açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Geçmişle gelecek arasında köprü kurabilen şairleri ile dikkatleri üzerine çeken sanatçı, anlatımında bol bol imgelerden yararlanmış. Bu yüzden, onun eserini okuyana okura düşen en büyük görev sözcüklerin üzerindeki örtüyü kaldırmaktır. Çünkü ancak bu şekilde şiirin özüne, temel duygu ve iletilisine erişebilecektir. Dolayısıyla onun şiirini okur ve şair etkileşimli bir yapıt olarak tarif edebiliriz.

Bu parçada geçen “sözcüklerin üzerindeki örtüyü kaldırmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şairin dil ve anlatım özellikleri üzerine eleştiriler getirmek
B) Şiir kitaplarını her yönüyle değerlendirip yorumlamak
C) Sözcükleri taşıdıkları anlamların dışına çıkararak onlara anlam genişliği kazandırmak
D) Kelimelerin arka planına saklanmış anlam boyutlarına erişmek
E) Sözcüklere yüklenmiş edebî sanatların neler olduğunu açıklamak

2. Son yüzyılda başından geçen olaylar insanoğlunu yalnızlığa, bencilliğe ve “an”ı yaşamaya itti. Bu durum onun düş gücüne, düşüncelerine, üretimine, ürettiklerine de yansdı. Böyle olunca sanat ürünlerinin içi boşalmış, etrafta kupkuru eserler dolaşmaya başladı. Bu durumdan en çok etkilenen ise okurlar oldu. Çünkü ellerine aldıkları onları düşündürecek, merak ettirecek bir yapıt değil.

Bu parçada geçen “içi boşalmış, kupkuru eserler” sözüyle sanat ürünlerine yönelik anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatsız, açık bir dille kaleme alınmak
B) Özgün bir konu etrafında şekillenmek
C) Geçmişin gerçeklerinden izler taşımak
D) Bireylerin iç dünyasını ele almak
E) Sığ ve yavan bir içeriğe sahip olmak

3. Tarihin tozlu raflarına daha hızlı kaldırılan birçok edebî ürünle karşı karşıya kalıyoruz son yıllarda. Bu, edebiyatla mı ilişkilendirilmeli yoksa ürünleri ortaya koyan sanatkar ve o sanatkarın düş dünyasını etkileyen toplumsal çevreyle mi? Bu sorunun yanıtına nereden yaklaşılmalı, bilmiyorum.

Bu parçadaki altı çizili sözle, eserlere yönelik anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Okur kitlesi tarafından çabuk okunup tüketilmek
B) Okur üzerindeki etkisini kısa zamanda yitirmek
C) Çok kısa sürede kaleme alınıp okurlara sunulmak
D) Edebiyat dünyasından silinip unutulmak
E) Okurlar tarafından tercih edilmeyen yapıtlardan olmak

4. Denemeler bir yazarın fikrî dünyasından dökülen düşüncelerle örülse de aslında yazarının yaşam boyunca uğradığı durakları, gördüğü manzaraları yansıtmaları bakımından oldukça önemli eserlerdir. Bu nedenle bir deneme okurken ünlü bir sanatkarla sohbet ediyor gibi değil de belli bir zaman diliminden kırıntılar toplayacağımız söyleşiler gibi hareket edilmelidir. Dikkatli okur, deneme yazarının düşüncelerine süzgeç tutarken bu izleri de gözden kaçırmayıp zihin dünyasına işleyecektir.

Bu parçadaki altı çizili sözle denemeye yönelik anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireyselliği ön plana çıkarmak
B) Yaratıcısının deneyimlerinden oluşmak
C) Samimi bir anlatıma sahip olmak
D) Seçkin konuları içerip aktarmak
E) Okur üzerinde bir etki yaratmak

5. Şiir dünyasına etkileyici bir giriş yapan genç şair, yapıtlarının öz belgesini imgelere gizlemiş. Böylece ortaya, okunduğunda yaratıcısını işaret eden şiirler çıkmış. Bu, kimi okuru zorlasa da eleştirmenler tarafından edebî saha için olumlu bir durum olarak değerlendiriliyor.

Bu parçada geçen “yapıtların öz belgesini imgelere gizlemek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirin ayırt edici özelliklerini hayalî ve özgün söylemlerle yansıtmak
B) Kapalı ve yorumlanabilir bir anlatıma başvurmak
C) Dikkat çekici ve akılda kalıcı bir anlayışla yapıtlar kaleme almak
D) Sanatçılık yönünü ön plana çıkarmak
E) Şiir türünün özgün niteliklerine sıkça başvurmak

6. Çağdaş Türk edebiyatının belki de en büyük sorunu sağlam bir çizgiye oturmuş anlayışların ortaya çıkmasıdır. Eskinin belli anlayışlar ve görüşler etrafında birleşen topluluklarını bugün görmek imkânsız. Ortaya konan eserlerin çoğu insanların ikili ilişkileri çevresinde geliyor. Böyle olunca da yapmacıklık sarmalına düşmüş eserler yığını etrafta kol geziyor. Bu durum edebî ve estetik zevkin sığlaşmasına zemin hazırlıyor.

Bu parçada geçen “yapmacıklık sarmalına düşmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birbirinin devamı niteliğinde eserler ortaya koymak
B) Benzer bakış açıları çevresinde bir edebî anlayış geliştirmek
C) Toplumsal kültür düzeyinin düşmesine neden olmak
D) Özensiz ve dikkatsiz biçimde hazırlanmış eserleri tercih etmek
E) Yapıtları özgün olmayan bir anlayışla oluşturmak

7. Bir öykü ya da roman, insanlara kurgulanmış bir hayatı çizer. Burada çizilen karakterlerin ya da olayın günlük hayatta yaşanmış olması, yaşanabilir olması mümkündür. Öykü ve romanların kaleme alınmasında sanatçıların da çeşitli anlayışlar benimsediği görülmektedir. Kimi olayları ve ilişkileri kendi akışına bırakırken kimi de olay örgüsü ve karakterle okur arasına girmeden edemez. Roman ve öykülerin incelenmesinde böyle durumlarla da karşılaşmak mümkündür. Hangisi doğru, hangisi yanlış dersiniz bu sorunun yanıtı vermek de güçtür. Sanat anlayışlarının çeşitliliği kadar okurların beğenileri de çeşit çeşittir çünkü.

Bu parçada geçen “olay örgüsü ve karakterle okur arasına girmek” sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatımda özgün ve eserin kime ait olduğunu belli eden imgelerden yararlanmamak
B) Eserlerde yaşanmış olaylardan çok gerçeküstü unsurları işleyip yansıtmak
C) Herhangi bir edebî anlayışın etkisinde kalıp bir görüşe bağlı eserler kaleme almamak
D) Yapıtların anlatımında hedef kitleyi yönlendirici bir tavra sahip olmak
E) Okunduğunda sohbet havası yaratan bir anlatımı yeğlemek

8. Flaubert eserlerinde sokağa ayna tutmuş ve bunları eserlerine yansıtmıştır. O, anlatımda gizlilik taraftarıdır. Sanatçı, kimsenin göremeyeceği kadar detayı romana yerleştirmeyi başarır. Bu yüzden onun romanlarında bir sinematografik hava vardır. Bir şeyler olup biterken başka bir şeyler yapan karakterler her zaman varlığını gösterir. Onun okurları, yazarın çizdiği dipnotları keşfetmekle yükümlüdür.

Bu parçada geçen “yazarın çizdiği dipnotları keşfetmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçekleri bütün çıplaklığıyla aktarmak
B) Etkileyici ve sürükleyici anlatıma kapılmak
C) Eserlerin okunmasında izlenim yetisini kullanmak
D) Orijinal detayları gerektiği gibi yorumlamak
E) Eserde yer verilen örtük anlamların farkına varmak

9. Aynı anda hem gerçek hem de gerçek dışı olan kahramanlarla karşı karşıya gelinen postmodern romanlar sıradanlığı bozar. Bu romanlarda yazar, kurmaca karakterler üzerinde düşünmemizi sağlar. Bu anlayışa sahip yazarlarda kurmacanın kendi sorumlulukları, sınırlılıkları vardır. Onlara göre, romanlar, karakterleri yeterince canlı ya da derin olmadığında değil; söz konusu roman kendi geleneklerine nasıl uyum sağlayacağını öğretmediğinde, kendi karakterleri ve kendi gerçeklik seviyesini yönelik bir açıklık yaratmadığında başarısız olur. Dolayısıyla postmodern romanı okumak, karakterlerin iç dünyasına kapılar aralayıp ışık tutmak demektir. Çünkü postmodern yazar ve eseri, öyle ister.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yapıtları eleştirel gözle değerlendirmeye başlamak
B) Edebî yapıtların dayattığı ilkelere ayak uydurmak
C) Merak unsurunu harekete geçirip yapıtın yazarının geçmişini araştırmak
D) Eserde çizilen kişilerinin bilinmeyen yanlarını ortaya çıkarmak
E) Gelenekselleşen roman kahramanlarını farklı açılardan değerlendirmek

1. Hak edilmemiş alkış, kalp para gibidir; toplayana er geç zarar verir.

Bu cümlede vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) İnsanlara gereğinden fazla değer veren kişi, değer verdiklerinden olumsuz davranışlar görebilir.
B) Her birey öyle ya da böyle takdir görmek için bir şeylerin peşinden koşar.
C) Sahte başarılar insanlara fayda sağlamaz, aksine kötülük eder.
D) Başkalarının onayına muhtaç olanlar, asla bireysel başarılarla ulaşamazlar.
E) Her insan başkaları tarafından övülmenin mutluluk kaynağı olduğunu bilir.

2. Solucanın kılığı, tavuğu eşelemekten alıkoymaz.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kimi olayların sonucunda olumsuz bir durumun varlığı sezilse de insanlar bu tehlikenin üzerine yürümekten çekinmemelidir.
B) Hemen her insanın boşa harcadığına üzüldüğü vakitleri olmuştur.
C) İnsanların en büyük zaafı, zamanı nasıl kullanacaklarını bilmemeleridir.
D) İnsanlar sonucunda elde edecekleri bir şey olmadığını bilse de belli davranışlarından vazgeçmez.
E) Bazı durumlar, beraberinde getirdiği olumsuzluklarla kabullenilmelidir.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman kavramı vurgulanmıştır?

- A) Geçen yıl tatilimizi bu güzel sahil kentinde yapmıştık.
B) Seni aralarında bulunduğun insanlardan ayıran, özgün düşüncelerindi.
C) Karadeniz'in yaylaları, ziyaretçileri yazın büyülüyor.
D) Bodrum'a geçen yaz arkadaşımızın arabasıyla gitmiştik.
E) Bu sorunların elbet bir gün biteceğinden herkes emindi.

4. (I) Toprakla uğraşmak zenginleştiren ve iyileştiren bir çeşit bağımlılığa dönüşebiliyor. (II) Modern yaşamın sunduğu konfora alışmış bir insana toprakla uğraşmak çekici gelmeyebilir. (III) Ancak bu işi zamanla alışkanlık hâline getirenler, toprağı yumuşatmak için kazma sallıyor ve bundan büyük keyif alıyor. (IV) Çünkü toprağın içindeki saklı canlılığı keşfettikçe bu varlığa bağlanmanın imkânı yok. (V) Binlerce canlıyı bağrında besleyip taşıyan toprak gerçekten oldukça büyüleyici.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde amaç anlamı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Zaman her şeyin üzerine kendi yazısını yazarken rengini ve kokusunu da vurur. (II) Onun giderek koyulaşan işaretler basmada usta, birbirinden farklı hareketler çizebilen gizli bir nakkaşı vardır. (III) Hatta zamanın her diliminin ayrı ayrı desenleri, baskı resimleri olduğu söylenebilir. (IV) İslanınca morlaşan sabit kalem izlerinden, paslı çivi ve kurum lekelerinden daha manidar, daha kendiliğinden oluşmuş işaretleri vardır. (V) İşte kıymetli çeyiz örtüleri de üzerinde kalıcı mühürler veya serpme gözyaşları gibi duran sandık lekeleri taşıdığı için zamanın çizdiği desenlere ve vurduğu renklere daha yakındır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı gerekçesiyle verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Buzlu soğuk sular Güney Amerika kürklü foklarına, alaca yunuslara, siyah çeneli yunuslara ve kuzey balinalarına ev sahipliği yapıyor. (II) Suyun birleştiği dik yamaçlarda ise dünyadaki en büyük koloniyi yuvalanıyor. (III) Arjantin'in 400 kilometre açıklarında yer alan ve Birleşik Krallık'a ait bu topraklar, 3 bin 200 insanın yaşadığı eşsiz 700 ada ve adacıktan oluşuyor. (IV) Fransa, İspanya, Arjantin ve Birleşik Krallık'ın karıştığı toprak anlaşmazlıklarına dair uzun tarihiyle bilinen adalar, savaşın izlerini taşıyor. (V) En son 1982'de, Arjantin'in Malvinalar adıyla sahiplendiği adaları istila etmesiyle çıkan anlaşmazlık, Birleşik Krallık ile yaşanan savaşın ardından sona ermişti.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından ötekilerden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Schopenhauer, yaşamın temel sorunlarıyla ilgili gerçekçi değerlendirmelerini özdeyişlerine de yansıtmıştır. (II) 18. yüzyıla damgasına vurmuş büyük sanatçılar, romanlarının her bir bölümünün başına düşünürlerin özdeyişlerini almışlardır. (III) Bunun dışında, günümüzde de işitlerini koruyan özdeyişleri satır aralarına yerleştirmişlerdir. (IV) *Vadideki Zambak, Budala, Kırmızı ve Siyah, Sefiller, Savaş ve Barış* gibi romanlarda dikkatli gözler her gerçekliğe uygun hazırlanmış özdeyişlere rastlayabilir. (V) Ayrıca bu başyazarların her bir sözü ince işçilikten geçtiklerini de belirtmek gerekmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi içerikle ilgili değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Dünyadaki her kuşu tek tek görebilerseniz tüm dünyayı görmüş olursunuz. (II) Bu telekli hayvanlar, bütün okyanusların her köşesinde ve başka hiçbir şeyin doğal ortamı olamayacak kadar aşırı çıplak kara parçalarındaki doğal ortamlarda varlık gösteriyor. (III) Gri martı; Şili'de, dünyanın en kurak yerlerinden Atakama Çölü'nde büyütüyor yavrularını. (IV) İmparator penguen, Antarktika kışında kuluçkaya yatıyor. (V) Çakır, Marlene Dietrich'in gömülü olduğu Berlin mezarlığında, serçeler ise Manhattan trafik ışıklarında karşılıyor sizi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı bir koşula bağlanmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9.

- I. Bir gök gürlmesiyle ağacın dallarındaki kuşların her biri bir yana uçtu.
- II. Şair, şiirlerinde kendi duyumsamalarını tam yansıtabilmek üzere imgelerden faydalanmış.
- III. Sınav sisteminde art arda değişiklik yaşandığından bazı öğrenciler kaygılanmıştı.
- IV. Doğa olaylarını tanımlayabilmek ve takip edebilmek için birçok çalışma yapılıyor.
- V. Anlamı bilinmeyen ya da unutulmuş kelimeleri çıkardığın takdirde daha güzel bir yazı olur, bu.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlam ilgileri bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Türkiye coğrafya bakımından zengin olduğundan ve farklı iklim bölgelerinden oluştuğundan yabancı öğrencilerin boş zamanlarını gezererek değerlendirmeye yönlendirilmesi, bir ders programı içinde ele alınmalıdır. (II) Bunun için kolay anlaşılır bir Türkçe ile yazılmış tanıtım ve gezi kitapçıları bol fotoğraflı, açıklamalı biçimde bastırılmalıdır. (III) Üç büyük kentin dışında kalan merkezlerde Türk dili ile öğrenim görecekt olan yabancılara Anadolu'daki hayat şartları, insan ilişkileri ve karşılaşacağı fırsatlar konusunda seçimsiz derslerde bilgi verilmelidir. (IV) Bu sayede farklı bölgelerimizde konuşulan değişik lehçe veya ağızlar hakkında da bilgi elde etmesi, onun standart Türkçe konusunu daha iyi anlamasına yardımcı olabilir. (V) Bu açıdan yabancı öğrencinin takip ettiği ders programlarına uyumunu kolaylaştıracak ve dile hâkimiyetini sağlayacak bazı derslerin zorunlu tutulması şarttır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde tahmin anlamı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Gözümüzün ön kısmında saat camına benzeyen çok dayanıklı bir tabaka var. (II) Kornea adı verilen bu saydam ve eğimli tabaka, gözü kalkan gibi koruyor. (III) Ayrıca ışığı kırarak gözün odaklanmasını sağlıyor. (IV) Korneadan kırılarak geçen ışık, büyüyüp küçülebilen göz bebeğinden de geçerek şekil değiştirilen merceğe, oradan da işığa duyarlı hücrelerin bulunduğu retinaya ulaşıyor. (V) İlginçtir, gözün odaklanma kuvvetinin hemen hemen %70'ini sağlayan korneada sıra dışı bir şekilde hiç kan damarı bulunmuyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yaklaşıklık anlamı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Çinliler, 1990'a kıyasla üç kat fazla et yiyor. (II) Süt ve süt ürünleri tüketimi 1995'ten 2010'a kadar geçen dönemde kentte yaşayanlar arasında dört katına, kırsal nüfusta ise altı katına çıktı. (III) Üstelik Çin'de 2008 ile 2016 arasında gerçekleşen üçte ikilik bir artışla artık çok daha fazla işlenmiş gıda satın alınıyor. (IV) Çin'in tarımsal kaynakları o denli kısıtlı ki bu yeni beslenme biçimine yönelik talebi karşılamak için diğer ülkelere uzanmak gerekiyor. (V) Hükümet bu yüzden Çin firmalarını ABD, Ukrayna, Tanzanya ve Şili gibi ülkelerde tarım arazisi ve gıda şirketleri satın almaya teşvik etmiş olabilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ihtimal anlamı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V